

تعامل انسان و ماشین در کنترل ترافیک دریایی (VTS)¹

(ارائه مدل اثرات مولفه های انسانی در اداره امور VTS)

علی مرادی *

Ali8ir@Yahoo.com

کلید واژه: کارکرد VTS، نگرش^۲، ارزش^۳، باور^۴، مدل مفهومی تعاملی، مدل کاربردی، مولفه های انسانی، مفهوم سازی^۵

مقدمه

تعامل بین انسان و ماشین مقوله ای است که اگر چنانچه به آن درست توجه نشود می تواند بر کارائی و اثربخشی فعالیتهایی که توسط ماشین صورت می گیرد، اختلال بوجود آورد. پیچیدگی های سیاسی، حقوقی و تکنولوژیکی از یک سو و از سوی دیگر تفاوت در ادراک، نگرش، باور و ارزش انسانها، اثرات مهمی را در اثر بخشی تصمیم گیری در سیستم های کنترل ترافیک دریایی (VTS) می گذارد. توسعه و گسترش وضع قوانین در سالهای اخیر در زمینه های ایمنی، حفاظت از محیط زیست دریایی، امنیت دریانوردی و ... در ابعاد ملی و بین المللی، بطور قابل ملاحظه ای بر حجم کارهای فرآیند ناوبری و افرادی که در مراکز کنترل ترافیک دریایی کار می کنند، اضافه نموده است و در این باره شاهد افزایش هر روزه قوانین ایمنی محور در مجامع بین المللی بویژه IMO^۶ هستیم که اساساً مخاطب آنها عوامل انسانی که درگیر انجام امور هستند، می باشد.

بنابراین در انجام کار گروهی به لحاظ فقدان درک یکسان از موارد مطرح شده، عدم اطمینانهایی به وجود آمده است که بنوبه خود قابل توجه هستند. در این خصوص سئوالاتی از وضعیت واقعی اطلاعات جمع آوری شده، ثبت شده، پردازش شده و آنالیز شده برای پشتیبانی از اتخاذ تصمیم در زمینه ایمنی و حفاظت از محیط زیست دریایی، پرسیده می شود. این سئوالات می بایستی در چارچوب تلاش برای "مفهوم سازی" از دنیایی که نمی تواند عینی باشد، درک شوند و مادامیکه شفافیت کافی در درک مفاهیم مشابه و همکاریهای مناسب (از قبیل همکاری تخصصی، سیاسی، مدیریتی و...) وجود نداشته باشد، پتانسیل کامل سیستم های اطلاعاتی کنترل ترافیک دریایی، آزاد نخواهد شد.

در این خصوص لازم است تا در زمینه اطمینان از قضاوت در ارزش گذاری جمع آوری و تفسیر داده ها تجزیه و تحلیل صورت گیرد و تأمین پایه های اثرگذار تصمیم گیری افراد بطور کامل درک شود.

اخیراً تواناییهای VTS بطور قابل توجهی، تغییر یافته است و به یک ابزار چند وظیفه ایی تبدیل شده است، این مهم را پیشرفتهای تکنولوژیکی و نیز انتظارات جامعه سبب شده است.

این مقاله در صدد است، به بررسی زمینه های عوامل تأثیر گذار بر عملکرد افراد در فعالیتهایی که در مرکز کنترل ترافیک دریایی صورت می دهند، بپردازد و در این زمینه مدل تعاملی ارائه دهد.

همچنین ارائه راه های مقابله با زمینه های اثرگذار بر عملکرد کارکنانی که با موضوع کنترل ترافیک دریایی سر و کار دارند، از دیگر اهداف مقاله می باشد.

¹ . Vessel Traffic Service

* . کارشناس مسئول مرکز تحقیقات سازمان بنادر و دریانوردی (مهندس دریا - دریانوردی، فرمانده کشتی (NC) فوق لیسانس مدیریت سیستمها و فوق لیسانس مدیریت منابع انسانی)

² . Attitude

³ . Value

⁴ . Belief

⁵ . Conceptuation

⁶ . International Maritime Organization